djurskyddet
SVERIGE

DEBATTARTIKEL 2026-11-10

Kompromissa inte bort djurens behov, Jordbruksverket

Djurens grundläggande behov får inte bli föremål för kompromisser med mänskliga intressen. Det skriver Åsa Hagelstedt och Anna Lundvall, Djurskyddet Sverige.

När en myndighet tar fram regler som ska skydda djur krävs kunskap om djurens behov, förståelse för lagstiftningens intentioner och förmåga att omsätta forskning i praktiken. Det är vad Jordbruksverkets medarbetare har visat i arbetet med nya detaljerade regler, så kallade föreskrifter, för sällskapsdjur och hobbydjur. Trots detta valde myndighetens ledning att dra tillbaka förslaget. Det väcker frågor om vilket genomslag som sakkunskap och djurskyddslagstiftning har när myndigheten fattar beslut.

Jordbruksverket måste modernisera föreskrifterna

De nuvarande föreskrifterna är närmare 30 år gamla. Sedan dess har forskningen om djurs beteenden, behov och välfärd utvecklats och en ny djurskyddslag har trätt i kraft. I djurskyddslagen (2018:1192) anges att djur ska behandlas väl, skyddas mot onödigt lidande och sjukdom samt ges möjlighet att utföra naturliga beteenden som är viktiga för deras välbefinnande. Att modernisera föreskrifterna var inte bara angeläget för djurens välfärd, men också en nödvändig del av myndighetens ansvar.

Arbetet med de nya föreskrifterna har utgått från aktuell forskning sammanställd av SLU:s vetenskapliga råd för djurskydd och synpunkter från sakkunniga. Så bör föreskriftsarbete bedrivas: Kunskap och analys omsätts i regler som speglar lagstiftningens krav. Men när förslaget mötte motstånd valde Jordbruksverkets ledning att dra tillbaka det. Myndigheten hänvisar till behovet av ytterligare dialog och avvägningar mellan djurens välfärd och andra samhällsintressen.

Dialog och konsekvensanalyser är viktiga delar av regelarbetet, men de får inte bli verktyg för att försvaga vetenskapligt grundade bedömningar eller låta särintressen sätta gränserna för djurskyddet. Frågan är därför inte bara varför förslaget drogs tillbaka, utan också vilka bedömningar som låg bakom beslutet och vilka intressen som till slut vägde tyngst.

Ingen rättighet att ha sällskapsdjur

Jordbruksverket har ett komplext uppdrag. Myndigheten ska bidra till en konkurrenskraftig och lönsam matproduktion, samtidigt som den ska främja en god djurvälfärd. I vissa delar av verksamheten kan detta innebära svåra avvägningar.

Den problematiken kan dock inte utan vidare överföras till regleringen av sällskapsdjur och hobbydjur. Här handlar det inte om att balansera djurskydd mot livsmedelsproduktion eller lantbrukets konkurrenskraft, utan om djur som människor frivilligt väljer att hålla.

Att hålla sällskapsdjur är ingen rättighet utan ett frivilligt val som medför ansvar. Det är därför anmärkningsvärt om även dessa djurs grundläggande behov ska bli föremål för kompromisser

med hänvisning till praktiska, ekonomiska eller andra mänskliga intressen. Den som väljer att hålla djur måste också ge dem förutsättningar för ett gott liv. Djurens behov måste vara utgångspunkten för djurhållningen.

När Jordbruksverket talar om en acceptabel nivå av avvägningar mellan djurens välfärd och andra samhällsintressen måste vi fråga: acceptabel för vem? Jordbruksverkets ledning ansvarar för att myndighetens arbete bedrivs i enlighet med lagstiftning, vetenskap och beprövad kunskap samt att sakliga bedömningar inte sätts åt sidan när de möter motstånd.

Stå fast vid kunskapen, Jordbruksverket

Att dra tillbaka ett förslag som vuxit fram genom ett gediget kunskapsarbete utan att tydligt redovisa hur djurens behov i stället ska tillgodoses riskerar att skada förtroendet för myndighetens förmåga att fullgöra sitt uppdrag.

Vi förväntar oss att Jordbruksverkets ledning tar ansvar för att föreskrifterna utvecklas i enlighet med djurskyddslagens intentioner, precis som handläggarna som arbetade fram förslaget har gjort. Det kräver mod att stå fast vid kunskap även när den leder till krav på förändring. Djurskyddet får inte vara förhandlingsbart när det blir obekvämt.

Åsa Hagelstedt, generalsekreterare, Djurskyddet Sverige
Anna Lundvall, sakkunnig, Djurskyddet Sverige